জাতিৰ আৰেগ, সমাজৰ বিবেক

দৈনিক জনমভূমি

বৰ্তমান সময়ত দলে-বলে ৰাজনৈতিক দলত যোগদানৰ আনুষ্ঠানিকতা সহজলভ্য দৃশ্য আৰু দল বাগৰা বহুৱালী ফেশ্বন য'তে-ত'তে সুলভ। ক্ষমতা লাভৰ ৰাগিত কৰা নাটকৰাজিত আচলতে কোনো নতুনত্ব নাই। পৰম্পৰাগত শাসন ব্যৱস্থাত দল সলনি কৰা নেতাৰ ৰাজনৈতিক জীৱনৰ স্থিতি আৰু শাসন আৰু ক্ষমতা লাভৰ ইতিহাসৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰাৰ অধিকাৰ জনতাৰ বাবে প্ৰয়োজন যদিও সমূলঞ্চে নাইকিয়া হেছে।...

কুশল কুমাৰ দাস

দেশৰ সকলো নাগৰিক প্ৰত্যক্ষভাৱে ৰাজনীতিৰ লগত জড়িত হোৱাটো বাধ্যতামূলক নহয়। ডিজিটেল যুগত নতুন প্ৰজন্মৰ ৰাজনৈতিক চেতনা পৰিবৰ্তন হ'বৈ ধৰিছে। ক্ৰমান্বয়ে পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিৰ কাৰ্য-কুশলতাৰ প্ৰতি আস্থা কমি যোৱাত নতুন প্ৰজন্মৰ মাজত নতুন ৰাজনৈতিক সজাগতা গা কৰি উঠা পৰিলক্ষিত হৈছে। যাক আমি আধুনিক ৰাজনীতি বুলি ক'ব পাৰোঁ। দ্বিতীয় বিশ্ব যুদ্ধৰ আগলৈকে প্ৰচলিত পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিৰ বিশুদ্ধ ধাৰণা বৰ্তাই ৰাখিবলৈ চৰকাৰ তথা ৰাজনৈতিক দলবোৰে ক্ষমতা কুক্ষিগত কৰি সাধাৰণ জনতাক প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিৰ মাজলৈ আনিবলৈ নানান কৌশল অবলম্বন কৰা নিয়মত পৰিণত হ'ল। কেবল ৰাজনীতিৰ অংশীদাৰ হৈ নিজৰ অধিকাৰ বন্ধকত ৰাখিলে জনতাৰ সৰ্বস্তৰৰ প্ৰগতি হোৱা নুবুজায়। পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিয়ে কিন্তু ৰাইজক পাকে-প্ৰকাৰে ক্ষমতা সুনিশ্চিত কৰি ৰাখিবলৈ প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত কৰিব বিচাৰে। কাৰণ নেতাই বিচাৰে ৰাইজৰ সমৰ্থন, সেয়ে দলবোৰে ন-ন কৌশলেৰে সাধাৰণ জনতাক লগত ৰাখিবলৈ কুট-কৌশল বচনা কৰে। বৰ্তমান সময়ত দলে-বলে ৰাজনৈতিক দলত যোগদানৰ আনুষ্ঠানিকতা সহজলভ্য দৃশ্য আৰু দল বাগৰা বহুৱালী ফেশ্বন য'তে-ত'তে সুলভ। ক্ষমতা লাভৰ ৰাগিত কৰা নাটকৰাজিত আচলতে কোনো নতুনত্ব নাই। পৰম্পৰাগত শাসন ব্যৱস্থাত দল সলনি কৰা নেতাৰ ৰাজনৈতিক জীৱনৰ স্থিতি আৰু শাসন আৰু ক্ষমতা লাভৰ ইতিহাসৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰাৰ অধিকাৰ জনতাৰ বাবে প্ৰয়োজন যদিও সমূলঞ্চে নাইকিয়া হেছে। কাৰণ জনতাক মদমত্ত কৰি ৰখাটো পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিক এবাৰ নোৱৰা ব্যৱস্থা হৈ পৰিছে। ক্ষমতাৰ বাঘজৰী খুলি দি আত্মঘাতী হ'বলৈ নিবিচৰা অভিপ্ৰায় হৈছে পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিৰ পৰিকাঠামো। বৰ্তমান সময় সলনি হৈছে, নতুন প্ৰজন্মৰ এখন ডিজিটেল পৃথিবী গঢ় লৈ উঠিছে। নতুন প্ৰজন্মৰ মাজত পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিৰ প্ৰতি ঘৃণাৰ ভাবে ছানি ধৰিছে। আকষিত হৈছে ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত হৈ দেশৰ ভিতৰত চলি থকা পৰ্যতমদ দুৰ্নীতি-ব্যাভিচাৰ-শোষণ আৰু হিটলাৰী শাসন তথা একনায়কত্ব ফৰ্মুলা নিপাত কৰিবলৈ। সমান্তৰালভাৱে শাসনত থকাসকলেও ভোটবেকে শক্তিশালী কৰাৰ স্বাৰ্থত বিভিন্ন উপঢৌকনেৰে তৃণমূলৰ পৰা সকলো শ্ৰেণীৰ লোকক প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিত চামিল কৰাৰ নতুন ফৰ্মুলা ৰাইজৰ মাজলৈ উলিয়াই দিছে। এফালে নতুন প্ৰজন্মই ৰাজনীতিৰ সূত্ৰ সলনি কৰি দেশৰ প্ৰগতিত আত্মনিয়োগ হ'বলৈ মনোনিৰেশ কৰা, আনফালে শাসক-বিৰোধীৰ উভয়ে লোভনীয় প্ৰস্তাৱ সম্মুখত ৰাখি সকলো নাগৰিকক প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিত জড়িত কৰাৰ প্ৰতিযোগিতা। আধুনিক ৰাজনীতিৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য হ'ল পৰম্পৰাগত ৰাজনীতি দেশৰ পৰা উৎখাত কৰা। দুই প্ৰকাৰৰ ৰাজনীতিৰ সূত্ৰ দেশৰ বাবে কেতিয়াও মংগল হ'ব নোৱাবে। পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিৰ সৈতে ডিজিটেল যুগৰ ৰাজনীতিৰ সংঘাত বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰাৰ সামান্তৰালভাৱে সাধাৰণ মানুহৰ মুখত আসহায় ৰূপত শুনিবলৈ পোৱা যায়— যিহে দিন পৰিছে, ক্ষমতাশালী লোক লগত নাথাকিলে বিপদৰ পৰা উদ্ধাৰ হোৱা সম্ভৱ নহয়; গতিকে শক্তিশালী দল কিম্বা নেতাৰ সমৰ্থক হ'লে বহু বিপদৰ পৰা বক্ষা পাব পাৰি। তেনে শক্তিৰ আশ্ৰাভাজন হৈ নাথাকিলে যিকোনো বিপদত পৰিলে ন্যায় ব্যৱস্থাই আমাক উদ্ধাৰ কৰিব নোৱাৰে, বৰঞ্চ অধিক বেয়াৰ ফালেহে লৈ যাব পাৰে। নতুবা সঁচা-মিছা আইনৰ মেৰপেছত সোমাই ঘটিয়ে ঘটিয়ে পান খাব লগা অবস্থাও হ'ব পাৰে; তেনে সংকটৰ সময়ত ন্যায় ব্যৱস্থাৰো ধৰ্মঘণ্টা লৰক-ফৰক হ'বলৈ ধৰে। কিন্তু এচামে ক্ষমতাশালী লোকৰ ছত্ৰছায়াত জীৱনটো পৰিচালিত কৰিবলৈ নিবিচাৰে। মুকলিমুৰীয়া সততা আৰু যুক্তিনিৰ্ভৰশীল মনেৰে জীৱন নিৰ্বাহ কৰিব বিচাৰে। মন কৰিবলগীয়া বিশুদ্ধ স্বাধীন ভাবাপন্ন নাগৰিক মানে অকলশৰীয়া নিৰাপত্তাহীন জীৱন-যাপন। নিৰীহ জীৱনৰ দুটা অৰ্থ— এটা হৈছে ক্ষমতাশালী ডাঙৰ মানুহ তথা শাসনকৰ্তা নিজৰ লগত আছে, গতিকে নিদ্বন্দ্বিক। যিকোনো বিপদত সমস্যা লাঘৱ হ'ব পাৰে; যিকোনো বিপদৰ বাবে শ'লৈঠেকত পৰিলে ওপৰ মহলৰ সহায়ত বক্ষা পৰাৰ এশ শতাংশে গেবাণ্টি থাকিব। গণতন্ত্ৰত প্ৰতিজন নাগৰিক ওপৰ মহলৰ ওপৰত নিৰ্ভশীলতা বাঞ্ছনীয় নে? সকলোবে বাবে এনে কথা সম্ভৱ জানো? এনে ৰাজনৈতিক নিৰ্ভৰশীলতা আৰু বাধ্যবাধকতা বৰ্তমানৰ পৰম্পৰাগত ৰাজনীতিৰ নতুন স্বৰূপ হ'বলৈ ধৰিছে। সকলো প্ৰত্যাহ্বানৰ বাস্তা মসৃণ নহ'লে বিপদৰ পৰা বক্ষা পোৱাৰ যোগসূত্ৰ বিচাৰি পোৱা কঠিন। যিকোনো চৰকাৰ শক্তিশালী লোকৰ আঙুলিৰ ঠাঁৰত পৰিচালিত হয় বাবে সাধাৰণ স্বাভিমানী নাগৰিকৰ প্ৰয়োজন সম্পূৰ্ণকৈ সিদ্ধ নহয়। মুঠতে সকলো ব্যৱস্থাত ওপৰবালাৰ (ভণ্ডাল নহয়, ক্ষমতাবান লোক) আশীৰ্বাদপুষ্ট হৈ থাকিলে অস্বস্তিকৰ জীৱনৰ মুখামুখি হ'ব নালাগে। সেয়ে আজিৰ যুগৰ জনতা চৰকাৰমুখী ৰাজনীতিৰ অংশীদাৰ হ'বলৈ বাধ্য। কোনো লোক সাংঘাতিক বিপদত পৰিলে উদ্ধাৰ হোৱাৰ পথ যদি প্ৰশস্ত নহয়, তেনেহ'লে মানুহৰ মাজত বু-বা-বা চলিব, বেচেবা অমুক বিধায়কক মাতযাৰ লগাই সেৱা এটা বা নমস্কাৰ জনোৱা হ'লে এনেকুৱা অমংগল নহ'লহেঁতেন নতুবা জীয়েকৰ বিয়াত নামাতিলে আৰু বাপেকৰ বছৰেকীয়া শ্ৰাদ্ধতো নমতাৰ ফল ভোগ কৰিছে। আজিৰ জনতাই দুটা পদ্ধতিৰ এটাৰ আশ্ৰয় ল'বই লাগিব। প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিৰ খেলপথাৰত সময় উলিয়াই ৰ্যামআপ কৰিলে জীৱন বক্ষা, নহ'লে যিকোনো বিপদত পৰিলে হ'ব পাৰে যকাল। গণতন্ত্ৰত পৰোক্ষভাৱেহে ৰাজনীতিৰ সৈতে জড়িত হ'ব লাগে, কিন্তু এতিয়া সেই ৰামো নাই অযোধ্যাও নাই; কিন্তু ৰামে শাসন কৰা দেশত গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা হোৱাৰ পাছত পুনৰ বিপৰীতমুখী বতাহ বলিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। অকল ভাৰতৰ মহাদেশৰ উপৰি পৃথিবীৰ বিভিন্ন দেশত তেনে শাসনে মুৰ দাঙি উঠিছে। অবশ্যে সমান্তৰালভাৱে গোটেই পৃথিবীতে নতুন প্ৰজন্মৰ ৰাজনৈতিক চেতনা শক্তিশালী ৰূপত গা কৰি উঠিছে। ভাৰতবৰ্ষত ১৯৯৭ চনৰ পৰা ২০১২ চনত প্ৰায় ৩৭০ মিলিয়ন ভোটাৰ ডিজিটেলী পোহৰলৈ আহিছিল। ১৪—২৯ বছৰ বয়সৰ নতুনা অধিকতম ৪০ বছৰৰ যুবক-যুবতীয়ে বৰ্তমান সময়ত ৰাজনীতিৰ সৈতে পৰোক্ষ সম্পৰ্কৰে জীয়াই থকা জটিল হৈ পৰিছে। নতুন প্ৰজন্মই লেতেৰা ৰাজনীতিক ওফৰাই পেলাবলৈ কুণ্ঠাবোধ নকৰে। বিভিন্ন সময়ত লঘু-লাঞ্ছনা, চৰকাৰী আঁচনি তথা সেৱা লাভৰ পৰা বঞ্চিত হৈ থকাসকল প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিৰ বাহিবত থকা লোক। ভোটবেংকৰ গইনা হৈ জনতাক সন্তুষ্ট কৰি নিৰ্বাচনী ৰণ জিকাৰ পৰম্পৰাক নতুন প্ৰজন্মই নিশ্চয় ভাল দৃষ্টিৰে নাচায়। কাৰণ আৰু উদ্দেশ্য এটাই— কোনো নাগৰিক প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিৰ পৰা আঁতৰি থাকিব নোৱাৰে। চৰকাৰী চাকৰিয়াল হ'লেও ব্যক্তিগত আদৰ্শ-নীতি, নিজা জীবনশৈলী, ধ্যান-ধাৰণা, চিন্তা-ভাবনা, কোনো সৃষ্টিশীল কৰ্ম আদিয়ে স্বীকৃতি পাবলৈ হ'লে প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিৰ লগত জড়িত হ'বই লাগিব; নহ'লে কোনো মূল্য নাই। যদি নিজৰ ব্যক্তিগত স্বাভিমানক মূল্য দিব বিচাৰে, তেনেহ'লে নিবোকা-চামোন হৈ জীয়াই থাকিব লাগিব। চৰকাৰী শাসন ব্যৱস্থাই সকলো মানুহক প্ৰত্যক্ষ ৰাজনীতিৰ লগত জড়িত হোৱাটো বাধ্যতামূলক কৰিছে। সেয়া চাকৰি বা ব্যৱসায় যিয়েই নকৰক; ৰাজনীতিৰ লগত জড়িত নহ'লে নিজৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত হোৱাটো নিশ্চিত। ৰাজনীতিৰ পথাৰত এনে অবস্থা আহি পৰাৰ মূল কাৰণ দেশৰ শাসন ব্যৱস্থাৰ লগত স্বতন্ত্ৰ প্ৰভুৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত বাধ্যতামূলক নীতি আৰু উলংঘন কৰিব নোৱৰা নিৰ্দেশ। চৰকাৰতন্ত্ৰ বা গণতন্ত্ৰৰ নামত প্ৰজাক সুখ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব, কিন্তু ব্যক্তি স্বাতন্ত্ৰ্যৰ অভিব্যক্তি ঢাকি ৰাখিব লাগিব। কেবল ব্যক্তিৰ স্বাভিমান, মুকলি মন আৰু ক্ষমতা চৰকাৰৰ হাতত বন্ধকত দিয়া নীতি হৈ পৰিল। ন্যায় ব্যৱস্থা, নিৰ্বাচন ব্যৱস্থা, অৰ্থনীতি, সংস্কৃতি, প্ৰতিৰক্ষা, ধৰ্ম-কৰ্ম-খাদ্যাভাস, ৰাজনীতি আদিত গণতান্ত্ৰিক প্ৰমুল্যবোধ কুক্ষিগত কৰি মানুহক ৰাজনীতিৰ ওচৰ চাপিবলৈ বাধ্য কৰোৱা হৈছে। এয়া কোনো ৰাজনৈতিক দলৰ নীতি বা আদৰ্শ নহয়, চৰকাৰবহে। চৰকাৰ একক দল বা বহুদলৰ হ'ব পাৰে। শাসনলৈ আহিলে দলৰ প্ৰতিনিধি হৈ জনতাক ৰাজনৈতিক ক্ষমতাৰ মক্কেল বুলি হাতৰ মুঠিত ৰখাৰ বাবে যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা নতুবা বাধ্য হ'বৈ হেঁচা প্ৰয়োগ কৰা হয়। জনতাক নিজৰ ফলীয়া কৰিবলৈ, নকবিবলগীয়া বহুৱালি চুচাম্ভ পৰ্যায়লৈ নিবলৈ কুণ্ঠাবোধ নকৰে। কাৰণ ৰাইজে মাথোঁ এদিনৰ বাবে জনপ্ৰতিনিধিক নিযুক্ত কৰিবলৈ ক্ষমতা পাব। তাৰ পাছত সকলো ক্ষমতা চৰকাৰৰ হাতলৈ যাব। চৰকাৰৰ মতে উঠা-বহা কৰিব লাগিব। ইয়াত বিধি-পথালি দিব নোৱাৰিব। বৰ্তমান যুগত সাধাৰণ নাগৰিকৰ ব্যক্তি স্বাতন্ত্ৰ্যৰ কোনো মূল্য নাই; মূল্য পাব লাগিলে চৰকাৰৰ আশীৰ্বাদপুষ্ট হ'বই লাগিব। এনে শাসন ব্যৱস্থাৰ সম্মুখত ডাঙৰ প্ৰত্যাহ্বান হিচাপে একৈশ শতিকাত আধুনিক ৰাজনীতি বুলি পৰিচিত নতুন প্ৰজন্মৰ যুবক-যুবতীসকল ডিজিটেলী সক্ৰিয় হৈ আগবাঢ়ি আহিছে। অৰ্থাৎ চৰকাৰী ক্ষমতাপ্ৰাপ্তসকলে শক্তিধৰ আৰু শক্তিক্ষয়প্ৰাপ্ত দুয়ো শ্ৰেণীক যিকোনো প্ৰকাৰে নিজৰ হাতৰ মুঠিত ৰাখিব বিচাৰে। ইয়াৰ বাবে সৰ্বোচ্চ শক্তি প্ৰয়োগ কৰি হ'লেও সকলো লোকক ৰাজনীতিৰ পৌষাপুত্ৰ কৰি ৰাখিব। কোনো লোক ৰাজনৈতিক কাৰ্যকলাপৰ লগত জড়িত হোৱাৰ ইচ্ছা নাথাকিলেও যিকোনো চৰকাৰী অনুষ্ঠানত ভাগ লবই লাগিব; কাৰণ প্ৰত্যক্ষভাৱে বিভিন্ন আঁচনিৰ দ্বাৰা সকলোকে ৰাজনীতিৰ অংশীদাৰ কৰা হৈছে। অন্যথা শাস্তি অনিবাৰ্য। যোগ্যতাৰ ভিত্তিত পাব লগা বিশেষ সম্মানো কৰ্তন হ'ব পাৰে নতুবা কোনো কালে সামাজিক-সাংস্কৃতিক স্বীকৃতি নোপোৱাকৈ জীৱন পাৰ কৰিব লাগিব। অনাগত দিনত পৰম্পৰাগত ৰাজনীতি আৰু ডিজিটেলী সক্ৰিয় হোৱা নতুন প্ৰজন্মৰ আধুনিক ৰাজনীতিয়ে গণতন্ত্ৰৰ স্বৰূপ কি পৰ্যায়লৈ নিয়ে, সেয়া সময়ত গম পোৱা যাব।

পৰম্পৰাগত ৰাজনীতি
আৰু নতুন প্ৰজন্মৰ ডিজিটেল ঐক্যবদ্ধ চেতনা

■ ফ'ন ঃ ৯১০১১-২২৬৩৮

By **Upstream** (https://upstreammedia.in) | Version 1.5.1